

FORSLAG TIL BUDSJETT 2022 OG ØKONOMIPLAN/HANDLINGSPROGRAM 2022 - 2025

Arkiv: 151
Arkivsaksnr.: 21/1187

Saksbehandler:
Barbo Storruste Røe

Utskrift sendes til:

Revisjon Midt-Norge AS
Tolga Kirkelige Fellestråd

Vedlegg:

Kommunedirektørens forslag til Budsjett 2022 og økonomiplan/handlingsprogram 2022 - 2025

Andre dokumenter i saken:

Saksopplysninger:

Kommunedirektøren legger fram forslag til budsjett 2022 og økonomiplan/handlingsprogram 2022 – 2025 slik det framgår av budsjettdokumentet.

Her framgår følgende:

- Kommunedirektørens forord
- Mål
- Rammer, Føringer
- Tiltak og grep for å bringe budsjettet i balanse
- Utredningsoppgaver/gjennomføringsoppgaver
- Beskrivelse av sektorene/enhetene (tjenestefomfang, ressursinnsats, mål- og resultatindikatorer og økonomisk ramme)
- Generelle rammebetingelser
- Investeringsprosjekter 2022 - 2025
- Gebyr og betalingssatser for 2022

Som vedlegg inngår følgende:

- Bevilgningsoversikt drift jfr KL § 5-4 første ledd
- Bevilgningsoversikt drift jfr KL § 5-4 andre ledd
- Bevilgningsoversikt investering jfr KL § 5-5 første ledd
- Bevilgningsoversikt investering pr. prosjekt jfr KL § 5-5 andre ledd
- Oversikt over langsiktig gjeld jfr KL § 5-7 andre ledd
- Gebyrer- og betalingssatser for 2022

Saksvurdering:

Budsjett og økonomiplan er et sentralt styringsverktøy for kommunen. Det angir hvordan og på hvilken måte en kommune skal forvalte sine økonomiske midler. Mye av et budsjett er knyttet mot tjenester for å utføre lovpålagte oppgaver. Ny kommunelov gjeldende fra 01.01.2020 stiller krav om at kommunen skal definere langsiktige økonomiske mål og handlingsregler. Disse vedtas i forbindelse med behandling av økonomiplan og budsjett. Økonomiske mål er langsiktige, er ikke bindende men veiledende, og blir en del av det styringsdokumentet kommunen skal arbeide etter. Kravet om å sette finansielle måltall framgår av KL § 14-2.

Tolga kommune leverer objektivt sett gode tjenester, noe som synliggjøres gjennom blant annet målinger i Kommunebarometeret og Kommunebildet. Det var for budsjettprosessen i 2021 lagt opp til et prosessorientert samarbeid mellom politikere og administrasjon, for å få mulig- og synliggjort politikernes føringer og premisser for budsjettbehandlingen. Disse er så langt det har vært mulig blitt innarbeidet i økonomiplanen. Gjennom prosessen har man søkt å skape en felles forståelse for de nødvendige grep som er tatt i økonomiplanen.

Trenden med at økningen i frie inntekter er lavere enn pris- og lønnsveksten fortsetter for kommunen. Det har også i 2021 blitt en del endringer i oppgavefordeling mellom stat/fylke/kommune, og en del øremerkede midler legges inn i rammeoverføringene. Slik kompensasjon og/eller trekk slår normalt uheldig ut for kommunen, siden trekk i overføringer er høyere enn våre tidligere kostnader, mens tillegg til rammeoverføringene for tilføring av oppgaver er lavere enn tidligere mottatte øremerkede midler. Dette er en trend og en utfordring som oppfattes likt i hele kommune-Norge.

Nødvendige investeringer framgår av økonomiplanen. Det er lagt noen politiske premisser om styrking av beholdningen av frie midler (disposisjonsfond), men med den økonomiske rammen for 2022 har ikke dette vært mulig. På samme måte har det ikke vært mulig å avsette til boligtilskudd – en ordning som tidligere ble søkt om, og refundert, fra Husbanken. Dette må nå avsettes fra kommunens egne midler, noe det heller ikke har vært rom for i budsjettet for 2022. Øvrige vesentlige endringer framgår av selve dokumentet.

Budsjettforslaget tar i stor grad utgangspunkt i de økonomiske realiteter, i kommuneplanen og i styringsplattformenes føringer og satsninger. Budsjettet er stramt, men forsvarlig. Det vil fortsatt gi gode tjenester, men handlingsrommet er begrenset.

Utlån for videreutlån ligger nå i investeringsbudsjettet. Hvor mye som skal tas opp i slike nye lån må vedtas av kommunestyret hvert år i forbindelse med budsjettbehandlingen. For 2022 har NAV Nord-Østerdal gjort vurderinger på antatt behov for utlån i 2022. Basert på ubrukte lånemidler ved tertialrapporteringen, vil det være behov for et nytt låneopptak på 1,5 mill til videreutlån i 2022. Dette effekteres overfor Husbanken av NAV Nord-Østerdal på vegne av Tolga kommune.

I kommunedirektørens forslag til innstilling finner man *Oppdatert bevilgningsoversikt investering*. Dette for å imøtekomme krav fra låneinstitusjonene.

Kommunedirektørens innstilling:

1. Kommunedirektørens forslag til budsjett for 2022 og økonomiplan/handlingsprogram 2022 – 2025 vedtas slik det framgår av budsjettokumentet. Herunder:
  - a. Bevilgningsoversikt drift
  - b. Bevilgningsoversikt drift pr. sektor
  - c. Bevilgningsoversikt investering
  - d. Bevilgningsoversikt investering pr. prosjekt
2. Kassakreditt på kr. 10.000.000 opprettholdes i 2021
3. Med hjemmel i kommunelovens § 14-4 og i hht vedtatt investeringsbudsjett tas opp nytt lån til videreutlån på 1.500.000 i 2022.
4. Ihht vedtatt bevilgningsoversikt investering tas det opp lån på inntil kr. 12.570.000 til egne investeringer. Ihht vedtatt finansreglement Punkt 1-3 a) delegeres det til kommunedirektøren å gjennomføre opptak av lån etter lovlig vedtak fattet i kommunestyret. Oppdatert oversikt investering framgår som en del av vedtaket:

	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
1 Investeringer i varige driftsmidler	15 412 500	11 728 750	5 758 000	3 890 000
2 Tilskudd til andres investeringer	-	-	-	-
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	440 000	700 000	450 000	700 000
4 Utlån av egne midler	-	-	-	-
5 Avdrag på lån	-	-	-	-
6 Sum investeringsutgifter	15 852 500	12 428 750	6 208 000	4 590 000
7 Kompensasjon for merverdiavgift	2 742 500	1 379 750	588 000	265 000
8 Tilskudd fra andre	100 000	-	-	-
9 Salg av varige driftsmidler	-	-	-	-
10 Salg av finansielle anleggsmidler	-	-	-	-
11 Utdeling fra selskaper	-	-	-	-
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	-	-	-
13 Bruk av lån	12 570 000	10 599 000	5 170 000	3 875 000
14 Sum investeringsinntekter	15 412 500	11 978 750	5 758 000	4 140 000
15 Videreutlån	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
16 Bruk av lån til videreutlån	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
17 Avdrag på lån til videreutlån	750 000	750 000	750 000	750 000
18 Mottatte avdrag på videreutlån	750 000	750 000	750 000	750 000
19 Netto utgifter videreutlån	-	-	-	-
20 Overføring fra drift	440 000	450 000	450 000	450 000
21 Netto avsetninger til eller bruk av bundne inve	-	-	-	-
22 Netto avsetninger til eller bruk av ubundet inv	-	-	-	-
23 Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-	-	-
24 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	440 000	450 000	450 000	450 000
25 Fremført til inndecking i senere år	-	-	-	-